

PIOTR MYŚLAKOWSKI

BŁĘDY, PÓLPRAWDY I LEGENDY W BIOGRAFIACH CHOPINA
ORAZ NOWE USTALENIA ŹRÓDŁOWE

Biografia to opis uporządkowanych faktów z życia człowieka; z założenia fakty te powinny być wiarygodne, a więc oparte na dokumentach i innych sprawdzonych źródłach. Informacje biograficzne o Fryderyku Chopinie, na skutek rozmaitych okoliczności życiowych i historycznych, często okazują się odległe od źródeł i dokumentów. Gdy brakuje sprawdzonych danych, luki wypełniane są wyobraźnią autorów lub zbyt swobodnym traktowaniem wiedzy o epoce – a to powoduje zafałszowanie biografii. W wyniku szczegółowych badań archiwalnych udało się w ostatnich latach uzupełnić liczne braki i skorygować nieprawdy biograficzne, jednak wiedza ta z trudnością przebija się do utrwalonej świadomości czytelników i autorów – szczególnie zagranicznych. Niniejszy artykuł ma na celu zwrócenie uwagi na mechanizmy powstawania błędów, jednak ponieważ nie ma możliwości odniesienia się do wszystkich publikacji typu biograficznego, jakie pojawiają się w obiegu naukowym i czytelnicznym, wypunktowano te najczęściej powtarzane, z podaniem argumentacji krytycznej.

W artykule została poddana analizie literatura przedmiotu, zarówno dawna (na której opiera się późniejsza biografistyka – jak Maurycego Karasowskiego, Ferdynanda Hoesicka), jak i współczesna, szczególnie polskojęzyczna (m.in. Mieczysław Tomaszewski, Barbara Zielińska, Adam Zamoyski, Mariusz Wrona), a także wydawnictwa popularne typu przewodniki i artykuły dziennikarskie. Zwrócono też uwagę na szczególnie „fantazyjne” wytwory autorów zagranicznych w zakresie biografii Chopina (m.in. Benita Eisler, Adam Zamoyskiego, Tad Szulc, Beata de Robien).